

Uttalelse fra Samarbeidsnemda for namneforskning

I motsetning til historiske arkiv som museer har overtatt (etter foreninger, virksomheter eller enkeltpersoner), er tradisjonsarkivene resultatet av aktiv og faglig begrunnet innsamlingsvirksomhet fra museer eller enkeltpersoners side. Arbeidet er blitt utført på 1800- og 1900-tallet for å dokumentere en folkelig kulturarv, med vekt på forestillingsverdener og kunstneriske uttrykk som fortelling, sang og musikk. I dag blir dette verdifulle materialet systematisk usynliggjort i museumsstatistikken, som definerer arkiv i museenes eie kun som (historisk) materiale overtatt fra andre arkivskapere, dvs. arkiv fra foreninger, lag og bedrifter.

I internasjonal sammenheng er derimot slike arkiv svært framtrædende og ansett som stadig viktigere. UNESCOs program Memory of the World fra 1992 og konvensjonen for vern av «intangible heritage» fra 2006 er uttrykk for tilsvarende tendenser. Norge ratifiserte denne konvensjonen i 2007 og har tatt del i Memory of the World-programmet siden 2011. Både for å holde tritt med den internasjonale utviklingen på feltet og for å oppfylle forpliktelser som følger med program og konvensjon, bør Norge sørge for en synliggjøring og bedre ivaretaking av landets tradisjonsarkiv. Mye av materialet i disse tradisjonsarkivene er i dag lite tilgjengelig og lite kjent, til tross for dets store verdi for forskning, formidling og undervisning.

Materialet er en viktig kilde til forståelse av tidligere tiders tro og tenkemåte så vel som til folkelig musikk og diktning og en viktig del av norsk kulturarv. Det er behov for et nasjonalt løft for å skaffe oversikt over dette viktige materialet. Det må sikres gjennom digitalisering, og det bør gjøres tilgjengelig gjennom formidling og forskning.